

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Roučky a soudců JUDr. Petra Kuchynky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: N.V.N.**, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, *zastoupeného Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Praha 1, Opletalova 25*, proti **žalované: Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, za účasti **osoby zúčastněné na řízení: J.H.**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 9. 2015, č. j. MV-120684-3/SO-2015,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 7. 9. 2015 č. j. MV-120684-3/SO-2015, a rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 29. 5. 2015 č. j. OAM-148-20/PP-2015, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 16.342,- Kč k rukám jeho zástupce Mgr. Petra Václavka do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

I.

Napadené rozhodnutí

Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaná Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „žalovaná“) zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky č. j. OAM-148-20/PP-2015 ze dne 1. 6. 2015, kterým byla z důvodu nesplnění podmínky uvedené v ust. § 87b odst. 2 ve spojení s ust. § 15a zákona č. 326/1999 Sb. zákona o pobytu cizinců na území České republiky (dále též „zákon o pobytu cizinců“) zamítnuta žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu.

II. Žaloba

Žalobce v žalobě uvedl, že je přesvědčen, že mu svědčí postavení rodinného příslušníka občana EU, a to primárně na základě § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, k čemuž blíže uvedl následující. Ustanovení zákona o pobytu cizinců, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti. Žalobce nesouhlasí s názorem správního orgánu, že vztah žalobce a jeho vnuka (občana Evropské unie) je vztahem rodinným, a tudíž že se nemůže jednat o vztah obdobný ve smyslu ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. O vztah rodinný se jedná pouze dle obecných kritérií, ale nikoliv podle zákona o pobytu cizinců. Zákon o pobytu cizinců definuje rodinné příslušníky v ust. § 15a odst. 1 a je zjevné, a správní orgán to potvrzuje i ve svém rozhodnutí, že žalobce do této kategorie osob nespadá. V tom případě, ale měl být žalobce (v korelaci se svojí žádostí a svým tvrzením) posuzován jako osoba, která má s občanem EU vztah, který je vztahu s ust. § 15a odst. 1 zákona obdobný. Opačný náhled jde nejen proti zájmům žalobce a porušuje tak základní zásady činnosti správních orgánů jako je například zásada *in favorem libertati*, ale taktéž v rozporu se zjištěním obsahu právní normy pomocí pravidel formální logiky.

Žalobce dále namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Z odůvodnění rozhodnutí dle žalobce vyplývá, že správní orgán I. stupně resp. žalovaný zamítl předmětnou žádost o udělení povolení k přechodnému pobytu, neboť došel k závěru, že žadatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Zároveň správní orgány uvedly, že má-li žadatel vztah se svým synem (pozn. soudu: žalobce měl pravděpodobně na mysli s „vnukem“), tak se z principu jedná o vztah rodinný, a tudíž je vyloučeno, aby byl podřaditelný pod kategorii § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce v návaznosti na shora uvedené namítá v první řadě evidentní kolizi výroku rozhodnutí s jeho odůvodněním, v otázce posouzení, zdali je žadatel rodinným příslušníkem občana EU či nikoliv, a pokud je tedy splněna podmínka vztahu rodinného k občanovi členského státu EU, tak žalobce požaduje, aby mu bylo vydáno povolení k přechodnému pobytu. Žalobce dále nesouhlasí s názorem správních orgánů, že je vyloučeno posouzení cizince dle § 15a odst. 3 písm. b), pokud se odvolává na vztah s osobou, která je jeho rodinným příslušníkem. Je sice pravdou, že žadatel opírá svoji žádost o vztah, který odpovídá § 772 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, tj. o vztah příbuzenský k osobě v přímé pokrevní linii, nicméně takovýto vztah nelze automaticky považovat za vztah rodinný, ve smyslu zákona o pobytu cizinců.

Žalobce dále v žalobě uvedl, že správní orgán neprovedl jím navrhované důkazy, tj. výsledky účastníků řízení a výsledky svědků, čímž byla porušena žalobcova procesní práva.

Správní orgán I. stupně tyto důkazní návrhy nejenomže neprovedl, ale v odůvodnění rozhodnutí neuvedl žádné relevantní důvody, pro které je odmítl provést. Žalobce v tomto smyslu poukázal na judikaturu správních soudů, které považují právě výslech účastníka řízení či svědků za zcela klíčový, respektive nejdůležitější důkaz v řízení o povolení přechodného pobytu z důvodu sdílení společné domácnosti s občanem EU. Konkrétně v této souvislosti žalobce odkázal na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 11 A 185/2012 ze dne 19. 12. 2013, ve kterém je uvedeno následující: „*Správním úřadem nebyly hodnoceny důkazy předložené či označené účastníkem řízení a žalobce byl opakovaně vyzýván v obecné rovině k předložení dokladu o tvrzeném faktickém stavu, přestože je z povahy věci vyloučeno, aby byl účastník řízení schopen předložit formální doklad o společném soužití s občanem ČR a takový vztah lze doložit zejména výsledkem účastníka řízení a jím označených svědků*“. Žalobce rovněž uvedl, že se žalovaný k této námitce, kterou již žalobce uplatnil v odvolání, v podstatě nikterak nevyjádřil, čímž nejen pochybení správního orgánu nenapravit, ale navíc zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností. V souvislosti s uplatněnými a předloženými důkazy žalobce dále uvedl, že nesouhlasí s postupem správních orgánů, které neakceptovaly předložené doklady a listiny jakožto relevantní důkazy v dotčeném správním řízení. Správní orgán tak kupříkladu paušálně odmítá doložená čestná prohlášení konkrétních svědků s tím, že ničeho nedokazují a navíc nelze údajně ve správním řízení akceptovat čestné prohlášení jako důkaz. Správní orgány by měly dle názoru žalobce postupovat v souladu se základními zásadami správního řízení, dle kterých musí správní orgán postupovat tak, aby hájil oprávněné zájmy účastníků řízení, v rámci možností jim vycházel vstříc a v případě situací nejistých, respektive důkazně nejasných, postupoval v souladu se zásadou *in favorem libertati* - tedy vydat rozhodnutí či postupovat tak, aby nebyla ohrožena práva a svobody účastníka řízení. V této souvislosti žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6As 30/2013 ze dne 25. 9. 2013. Pokud tedy správní orgán měl jakékoliv pochybnosti o správnosti obsahu čestných prohlášení, bylo jeho povinností skutečnosti v nich tvrzené osvědčit či vyvrátit, a to nejlépe výsledky svědků ve smyslu § 169 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V neposlední řadě odkázal žalobce v návaznosti na shora uvedené na relevantní judikaturu Městského soudu v Praze např. rozsudek sp. zn. 8 A 4/2011 či rozsudek č. j. 6 Ca 319/2008, který říká: „*Vzhledem k tomu, že správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že předložená čestná prohlášení nejsou dostatečným důkazem prokazujícím sdílení společné domácnosti, vyzval žalobce k doložení listinného důkazu potvrzujícího, že s družkou trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Jaký konkrétní doklad by považoval za dostačující k prokázání uvedených skutečností, však správní orgán prvního stupně ve výzvě blíže nespécifikoval. Uvedená výzva tak byla zcela nekonkrétní a nereagování na ni ze strany žalobce za situace, kdy mu nebylo známo, jaký doklad má k prokázání požadovaných skutečností předložit, nemohlo být dle názoru soudu důvodem pro zamítnutí uvedené žádosti*.“ Dále v této souvislosti žalobce odkázal opětovně na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 11 A 185/2012 ze dne 19. 12. 2013, ve kterém je uvedeno následující: „*Správním úřadem nebyly hodnoceny důkazy předložené či označené účastníkem řízení a žalobce byl opakovaně vyzýván v obecné rovině k předložení dokladu o tvrzeném faktickém stavu, přestože je z povahy věci vyloučeno, aby byl účastník řízení schopen předložit formální doklad o společném soužití s občanem ČR*.“ Z výše uvedeného jednoznačně dle žalobce vyplývá, že zamítnutí žádosti o udělení přechodného pobytu s odkazem na údajné nedoložení dokladu potvrzujícího jeho status rodinného příslušníka občana Evropské unie, je nejen v rozporu se

specifikovanými právními ustanoveními, ale taktéž v rozporu s relevantní judikaturou správních soudů.

Dle žalobce správní orgány nezjistily stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a postupovaly tak v rozporu s ust. § 3 správního řádu. Žalobce předložil množství důkazů, které podporovaly tvrzení o sdílení společné domácnosti a pokud měl správní orgán o jejich povaze pochybnosti, měl v tomto směru doplnit dokazování (výslech svědků, kteří učinili prohlášení). Žalobce dále uvedl, že navrhoval provedení dalších důkazů, které z povahy věci nemohl sám realizovat (např. výslech účastníků řízení či výslech svědků), a správní orgán měl právě v souladu s ust. § 3 správního řádu za daných okolností povinnost jim vyhovět a důkaz provést. Správní orgán I. stupně tak měl doplnit dokazování dalšími důkazy, které by korelovaly s běžnou aplikační praxí správních orgánů v identických řízeních.

Žalobce dále namítá porušení zásady legitimního očekávání. Žalobce se domnívá, že právě v souladu se zásadou legitimního očekávání a svým aktivním postupem v řízení (kdy se opakovaně dotazoval správního orgánu, jaké vady mohou bránit kladnému vyřízení, aniž by bylo správním orgánem cokoliv výtčeno) byl oprávněn presumovat kladné vyřízení žádosti na základě doložených dokladů či alespoň opětovné výzvy správního orgánu k doložení dalších důkazů. Žalovaný se k této odvolací námitce žalobce, v podstatě nikterak nevyjádřil, čímž nejen pochybení správního orgánu nenapravil, ale navíc zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností.

Žalobce rovněž v žalobě namítal, že napadené rozhodnutí, resp. rozhodnutí správního orgánu I. stupně je v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu, neboť v mnoha právně i věcně identických věcech (tedy v prokázání sdílení společné domácnosti mezi prarodičem a vnukem) totožný správní orgán I. stupně, respektive žalovaný postupoval výrazně odlišně než v projednávané věci. V této souvislosti odkázal žalobce na rozhodnutí ve věci vedené u správního orgánu pod č. j. MV-77522-1/OAM 2012, respektive OAM-1835/PP-2011 či rozhodnutí č. j. MV-82454-1/OAM-2012, ve kterých bylo žádosti účastníka řízení o povolení přechodného pobytu vyhověno, přičemž se jednalo o právně i skutkově v podstatě zcela totožné věci. Identický právní názor jako žalobce zastávala ve své předchozí aplikační praxi i žalovaná, o čemž svědčí nejen zrušení původních negativních rozhodnutí žalovanou ve výše uvedených správních řízeních, ale i například rozhodnutí žalované v právní věci vedené pod sp. zn. MV-74595-4/SO-2012, kdy v identické právní otázce sdílení společné domácnosti ve vztahu prarodič vnuk a za stejné důkazní situace nejen zrušil původní negativní rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ale sám ve věci rozhodl tak, že se přechodný pobyt uděluje. Žalovaná se dle žalobce k této námitce vyjádřila v napadeném rozhodnutí opět nepřezkoumatelně, neboť pouze paušálně uvedla, že v jedné ze dvou zmíněných právních věcí údajně nešlo o obdobnou věc, aniž by své tvrzení jakkoliv konkretizovala a aniž by se jakkoliv vyjádřila k druhé číslem jednacím konkretizované právní věci.

V návaznosti na shora uvedené žalobce navrhl, aby zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému správnímu orgánu k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalované

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 20. 11. 2015 nejprve shrnula dosavadní průběh správního řízení a k samotné žalobě uvedla, že v případě žalobce je postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie uplatňováno z titulu sdílení společné domácnosti s nezletilým J.H., který je státní občanem České republiky. Žalobce je dědečkem nezletilého dítěte. Žalovaná uvedla, že je na účastníkovi řízení, aby doložil hodnověrným způsobem, že splňuje podmínky uvedené v § 15a zákona č. 326/1999 Sb., a to že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému, a že s ním sdílí společnou domácnost (musí být trvalého charakteru). K předložení dokladu o tom, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, žalobce správní orgán I. stupně vyzval. Správní orgán I. stupně postupoval v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., když žalobce poučil, kdo může být rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalobce sice prokázal rodinnou vazbu na občana České republiky, avšak nedoložil splnění dalších podmínek, které stanovuje § 15a zákona o pobytu cizinců, ač k tomu byl vyzván (viz výzva ze dne 9. 1. 2015). Žalovaná dále uvedla, že výzva správního orgánu I. stupně ze dne 9. 1. 2015 obsahuje nejen poučení o tom, kdo může být podle § 15a zákona o pobytu cizinců rodinným příslušníkem občana Evropské unie, ale také jaké doklady je například možné doložit. Poučení v tomto rozsahu považuje žalovaná za zcela postačující.

Komise dále konstatovala, že správní orgán I. stupně zjistil stav věci v souladu s ust. § 3 zákona správního řádu. Ze zjištěných skutečností učinil správní orgán I. stupně správný závěr, když žádost žalobce zamítl pro nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 2 ve spojení s § 15a o pobytu cizinců, neboť žalobce nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a o pobytu cizinců. Ve zbytku žalovaná odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Závěrem žalovaná navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV.

Jednání před krajským soudem

Projednání žaloby před krajským soudem proběhlo v nepřítomnosti žalované. V průběhu jednání před krajským soudem právní zástupce žalobce plně setrval na podané žalobě. Ve svém vyjádření právní zástupce zdůraznil žalobní bod týkající se porušení ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy, že správní orgány v rámci probíhajícího řízení změnily svou stávající aplikační praxi, aniž by došlo k jakékoli legislativní či judikatorní změně. Změnu aplikační praxe správní orgány ani žádným přezkoumatelným způsobem neodůvodnily. K prokázání změny aplikační praxe právní zástupce žalobce založil do soudního spisu rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 20. 9. 2013 č. j. MV-58797-5/SO/sen-2013 a ze dne 23. 8. 2013 č. j. MV-76938-5/SO/sen-2013, vydaných ve věcech skutkově obdobných věci žalobce. V předložených rozhodnutích správní orgány zastávají názor, že prarodič tj. přímý příbuzný spadá pod ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců a má tedy právo na vydání povolení k pobytu za účelem sloučení rodiny. Závěrem právní zástupce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena žalované k dalším řízením. J.H., vnuk žalobce, uplatnil při jednání své právo osoby zúčastněné na řízení a k výzvě

předsedy senátu se vyjádřil tak, že vietnamská komunita má obecně silná rodinná pouta a že má s žalobcem blízký vztah.

V.

Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud při přezkoumávání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů, kterými bylo rozhodnutí správního orgánu řádně a včas napadeno (§ 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.).

Zákonnost rozhodnutí krajský soud přezkoumával ve vazbě na příslušná procesní ustanovení zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, jejichž porušení se žalobce dovolával a dále ve vztahu k příslušným hmotněprávním ustanovením zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.

Žalobu shledal zdejší soud důvodnou.

Ze správního spisu jsou seznatelné a pro rozhodnutí ve věci právně významné následující informace. Žalobce podal dne 2. 1. 2015 ke správnímu orgánu I. stupně žádost o povolení k přechodnému pobytu ve smyslu ust. § 87b zákona o pobytu cizinců. Jako účel pobytu žalobce uvedl sdílení spol. domácnosti se svým vnukem J.H., občanem České republiky. Žalobce k žádosti přiložil mimo jiné neověřenou kopii rodného listu J.H., kterou následně k výzvě správního orgánu doplnil kopií již ověřenou, a dokument nazvaný „doklad o splnění podmínky dle ust. § 87b zákona o pobytu cizinců“ ze dne 29. 12. 2014. V tomto žalobce prohlašuje, že sdílí společnou domácnost se svým vnukem. Žalobce dále doložil rodný list své dcery N.T.H., matky J.H. Správní orgán I. stupně posuzoval žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu a zabýval se postavením žalobce a nezletilého J.H., a to v intencích ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. Z předložených podkladů dospěl správní orgán I. stupně k závěru, že existuje příbuzenská vazba mezi žalobcem a nezletilým J.H., neboť zde existuje vztah dědeček a vnuk. Správní orgán nesdílel názor žalobce, že prokázal, že splňuje i ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí uvedl, že žalobce nelze považovat za rodinného příslušníka občana České republiky ve smyslu ust. § 15a odst. 1 písm. a) až c) zákona o pobytu cizinců. Správní orgán I. stupně se zároveň zabýval i ust. § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, kde je stanoveno, že rodinným příslušníkem Evropské unie se rozumí též nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie. Správní orgán I. stupně se zabýval tedy i tím, zda byly naplněny podmínky tohoto ustanovení. Toto ustanovení je v podstatě transpozicí čl. 2 odst. 2 písm. c) až d) Směrnice Evropského parlamentu 243/38/ES. Vztahuje se na přímé potomky bez ohledu na stupeň příbuzenství. Správní orgán I. stupně dále řešil otázku, zda žalobce splňuje některou z dalších podmínek tohoto ustanovení, a to především podmínku nezaopatřenosti. Pojem nezaopatřenosti upravuje ust. § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, který říká, že: „Za nezaopatřenou osobu se podle odstavce 1 písm. d) citovaného ustanovení považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který a) se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání; b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat

výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz; anebo c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. Žalobce dle názoru správního orgánu I. stupně neprokázal, že je vyživován občanem Evropské unie. Správní orgán I. stupně se ve svém rozhodnutí dále zabýval tím, zda žalobce splňuje některé další podmínky plynoucí z ust. § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a uzavřel, že podmínky dle ust. § 15a odst. 3 písm. a) nejsou rovněž splněny. Dále se správní orgán I. stupně zabýval otázkou výkladu možného vztahu žalobce a vnuka dle ust. § 15a odst. 3 písm. b), kdy na takový vztah jsou kladeny dvě podmínky, tj. musí se jednat o vztah trvalý obdobný vztahu rodinnému a jeho účastníci spolu musí žít ve společné domácnosti, když obě tyto podmínky musí být splněny současně a musí být žalobcem prokázány. Vztah obdobný vztahu rodinnému je definován úzce jako vztah rodinný, musí jít o vztah mezi určitými osobami, které mají dlouhodobou citovou nebo jinou vazbu. Skutečnost, že se v konkrétním případě jedná o osobu, která splňuje podmínku obdobného vztahu rodinnému s občanem EU, musí tato osoba nezpochybnitelným způsobem doložit. Správnímu orgánu I. stupně k prokázání výše uvedené skutečnosti nepostačilo tvrzení ohledně sdílení společné domácnosti a konstatoval, že jiné důkazy k doložení trvalého vztahu a sdílení společné domácnosti doloženy nebyly. Správní orgán I. stupně v rozhodnutí uvedl, že žalobce doložil přímou příbuzenskou vazbu k občanovi České republiky, tudíž v jeho případě nelze ani prokázat vztah obdobný vztahu rodinnému, neboť se jedná o vztah rodinný. Správní orgán na základě těchto skutečností konstatoval, že žalobce ani přes výzvu k žádosti nedoložil doklady, které by věrohodně prokazovaly, že je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu některého z ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. K žalobcem navrženým důkazům se správním orgán I. stupně vyjádřil tak, že odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 95/2013 a konstatoval, že důkazní břemeno při dokazování splnění podmínek ust. § 15a zákona o pobytu cizinců spočívá na žalobci, nikoli na správním orgánu. Dle správního orgánu I. stupně žalobce důkazní břemeno neunesl. K důkaznímu návrhu žalobce na sepsání protokolu o výsledku dle ust. § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců se správní orgán vyjádřil tak, že tento nemá důkazní sílu a výpovědní hodnotu, a neprovedl jej.

Žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně odvolání. Na základě tohoto odvolání se věcí zabýval žalovaný správní orgán, který řízení před správním orgánem I. stupně a samotné prvostupňové rozhodnutí přezkoumal. V napadeném rozhodnutí žalovaná mimo jiné uvedla, že v posuzovaném případě bylo postavení rodinného příslušníka občana EU uplatňováno z titulu sdílení společné domácnosti žalobce s nezletilým J.H., občanem České republiky. Žalovaná zdůraznila, že je na účastníkovi řízení, aby hodnověrným způsobem doložil, že splňuje podmínky uvedené v ust. § 15a zákona o pobytu cizinců, a to, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému, že s ním sdílí společnou domácnost, a k předložení dokladu o tom, že je příslušníkem občana Evropské unie správní orgán I. stupně žalobce také vyzval. Správní orgán I. stupně postupoval dle žalované v souladu s ust. § 4 odst. 2 správního řádu, poučil žalobce, kdo může být rodinným příslušníkem občana evropské unie ve smyslu ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalovaná dále v napadeném rozhodnutí uvedla, že žalobce sice prokázal rodinnou vazbu na občana České republiky, avšak nedoložil splnění dalších podmínek stanovených v ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. Ostatní námitky, které byly po obsahové stránce shodné s námitkami uplatněnými v žalobě, neshledala žalovaná důvodnými a ztotožnila se s rozhodnutím a postupem správního orgánu I. stupně.

Žalobce v žalobě v první řadě namítal, že správní orgány obou stupňů si nesprávně vyložily pojem vztah rodinný a vztah obdobný vztahu rodinnému ve smyslu § 15a zák. o pobytu cizinců. Jak vyplývá již z výše uvedeného, správní orgán I. stupně shledal, že žalobce je dědečkem J.H., občana Evropské unie, avšak nespadá pod pojem rodinný příslušník občana Evropské unie ve smyslu ust. § 15a zákona o pobytu cizinců, a to proto, že nesplňoval podmínku, která plyne z ust. § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dle tohoto ustanovení se pro účely tohoto zákona rozumí rodinným příslušníkem občana Evropské unie jeho: a) manžel; b) rodič, jde-li o občana mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti; c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžele občana Evropské unie. Žádnou z těchto podmínek žalobce nesplňoval. Dle písmene d) citovaného ustanovení je rodinným příslušníkem občana Evropské unie rovněž jeho nezaopatřený přímý příbuzný ve vzestupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie. Pojem nezaopatřené osoby vysvětluje následně odstavec 2 citovaného ustanovení, kdy za nezaopatřenou osobu se považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který a) se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání; b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz; c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. Správní orgán I. stupně uzavřel, že žalobce nenaplnuje ani znaky ust. § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců a není možné ho tedy považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie. Správní orgán I. stupně v tomto smyslu vyslovil názor, že žalobce nemůže být ve vztahu ke svému vnukovi vyživovanou osobou, a to především z důvodu osobního a ekonomického postavení nezletilého, když on sám je ještě studentem a není výdělečně činný. V tomto směru tedy správní orgán uzavřel, že ve smyslu § 15a odst. 1, 2 zákona o pobytu cizinců nejsou naplněny znaky, za kterých by žalobce mohl být uznán rodinným příslušníkem občana Evropské unie.

Správní orgán I. stupně se věnoval i otázce, zda není na věc možné aplikovat ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, podle kterého se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti. Podle správního orgánu I. stupně a rovněž i žalované žalobce doložil přímou příbuzenskou vazbu na občana Evropské unie, tedy prokázal rodinný vztah k občanovi Evropské unie, a nelze tudíž v jeho případě již prokázat obdobný vztah ke vztahu rodinnému, jak vyžaduje ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť se jedná o vztah rodinný. Tato argumentace správního orgánu je zcela nelogická a v rozporu s výkladem ust. 15a odst. 1, 2, i odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán dle názoru soudu ve svém rozhodnutí zaměňuje význam pojmu rodinný příslušník resp. příbuzenský vztah ve smyslu ust. § 15a zákona o pobytu cizinců a v obecném významu dle práva občanského. Taková argumentace správního orgánu zakládá až nepřezkoumatelnost daného rozhodnutí. Jelikož správní orgány vyhodnotily, že žalobce nesplňuje podmínku rodinného příslušníka dle ust. § 15a odst. 1 zákona o pobytu, ale zároveň bylo prokázáno, že žalobce je s občanem Evropské unie ve vztahu prarodič – vnuk, měl se více zabývat otázkou, zda se nemůže jednat o osobu ve vztahu obdobném vztahu rodinnému ve smyslu ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

Rozhodnutí správního orgánu I. stupně považuje soud za vnitřně rozporné a nesrozumitelné. Správní orgán I. stupně nejprve uvádí, že žalobce neprokázal, že by spadl do některé z kategorií v ust. § 15a zákona o pobytu cizinců, avšak v předposledním odstavci svého rozhodnutí uvedl, že skutečnost, že je žalobce dědečkem občana Evropské unie a že spolu žijí ve společné domácnosti, nerozporuje. Tuto vadu rozhodnutí nezhojila ani žalovaná svým druhostupňovým rozhodnutím.

K námitce neprovedení žalobcem navržených důkazů soud uvádí následující. Žalovaná v závěru napadeného rozhodnutí uvedla, že žádost žalobce byla zamítnuta proto, že ač byl řádným způsobem poučen o svých právech a povinnostech, přesto nepředložil doklady, které by doložily naplnění podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců. Tato formulace žalované a rovněž obdobná argumentace správního orgánu I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí v předposledním odstavci je poměrně vágní a neurčitá. Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců obsahuje celou řadu zákonných podmínek, které se váží k otázce možného postavení rodinného příslušníka nebo obdobného postavení nebo obdobného použití ustanovení, které se týkají rodinných příslušníků i pro jiné cizince, potažmo též pro žalobce, ale s touto skutečností se již správní orgán důsledně nevypořádal a pouze uzavřel, že ač byl žalobce řádně poučen, jaké doklady má předložit k tomu, aby byly potřebné zákonné podmínky doloženy, tyto doklady nepředložil. Žalovaná v souvislosti s prokazováním splnění podmínek ve smyslu ust. § 15a zákona o pobytu cizinců odkázala též na ust. § 87b odst. 2 zák. o pobytu cizinců, ze kterého vyplývá, že k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu je rodinný příslušník povinen předložit náležitosti podle § 87a odst. 2 zákona o pobytu cizinců; doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie; a jde-li o cizince podle ust. § 15a odst. 1 písm. d), také doklad potvrzující, že je nezaopatřenou osobou. Žalovaná uvedla, že podmínku dle ust. § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců žalobce nesplnil, když rozhodné skutečnosti neprokázal. Soudu se tento závěr jeví nelogickým, když doklad potvrzující rodinnou vazbu s příslušníkem Evropské unie byl žalobcem předložen, správní orgány s tímto dokladem pracovaly a vztah dědeček – vnuk byl ze strany správního orgánu akceptován.

Pokud by se měla posuzovat otázka podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, tak měl být předložen doklad potvrzující, že je žalobce nezaopatřenou osobou. Jelikož se jedná o řízení o žádosti žalobce ve smyslu ust. § 52 správního řádu, leží důkazní břemeno na žalobci, jak správní orgány obou stupňů správně tvrdí. Otázka prokázání splnění podmínek dle ust. § 15a zákona o pobytu cizinců byla ve skutkově obdobné věci řešena zdejší soudem dne 22. 6. 2016 ve věci sp. zn. 30 A 74/2015. Soud konstatuje, že je právě na žalobci, aby prokázal to, co sám tvrdí, tzn. že jsou splněny podmínky pro vyhovění jeho žádosti. Je však reálně představitelná procesní situace, že žadatel nemusí být schopen některé skutečnosti prokázat listinnými důkazy. Pokud byl v této věci vznesen ze strany žalobce důkazní návrh na výslech žalobce nebo na výslech vnuka, či jiných osob, které by skutečnosti tvrzené žalobcem mohly ozřejmit, pak je nutno konstatovat, že není možné, aby správní orgán provedení takových důkazů bez dalšího odmítl. Tento postup správního orgánu nastal v předmětném řízení, a ač byly opakovaně navrhovány další důkazy (výslechy účastníka a dalších osob), pak neprovedení těchto důkazů způsobilo, že stav věci nebyl zjištěn tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Soud tedy souhlasí s žalobcem, že správní orgány postupovaly v rozporu s ust. § 3 správního řádu a tuto žalobní námitku považuje za důvodnou.

Ohledně důkazního břemene ještě zdejší soud dodává, že správní orgán I. stupně se ve svém rozhodnutí odvolává na názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2013, čj. 6 As 95/2013-41. Uvádí, že řízení dle § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců je řízením o žádosti cizince, který orgány ČR o něco žádá. Z toho plyne, že „*je v jeho vlastním zájmu tvrdit a osvědčit plnění ... zákonných podmínek. Je v jeho vlastním zájmu, aby k podání žádosti a k řízení o ní přistupoval se vši vážností a vyvinul procesní aktivitu ve formě předestření hodnověrných tvrzení a hodnověrných důkazů o nich,...*“ „*Neochota nebo nemožnost tvrdit splnění podmínek a prokázat jejich splnění jde za těchto okolností plně k tíži žadatele a vede (pouze) k tomu, že žadatel se svou žádostí neuspěje.*“ K tomuto judikátu zdejší soud uvádí, že v případě posuzovaném Nejvyšším správním soudem ovšem správní orgán provedl výslech žadatele (který nevyvrátil pochybnosti o existenci trvalého vztahu obdobného vztahu rodinnému) a následně žadateli zaslal výzvu k odstranění nedostatků žádosti, na kterou žadatel vůbec nereagoval.

Dalším důvodem, který vedl žalobce k podání této žaloby, bylo tvrzení o porušení zásady legitimního očekávání. Tento žalobní bod žalobce relativně podrobně rozvedl v žalobě a rovněž při samotném ústním jednání, na rozdíl od správního orgánu I. stupně, který se se stejnou námitkou vznesenou již v průběhu správního řízení vypořádal jednou větou, která zní: „K zásadě legitimního očekávání správní orgán uvádí, že si není vědom skutečnosti, že by žádosti obdobné této byly kladně vyřizovány.“ Porušením zásady legitimního očekávání se rovněž velice stručně zabývala i žalovaná, která poukázala na individualitu každého jednotlivého případu. Správní orgány se námitkou porušení zásady legitimního očekávání spočívající v tom, že správní orgány postupovaly v daném případě odlišným způsobem, než jaká byla dosavadní aplikační praxe, aniž by se tato změna dala odvodit od legislativní či judikatorní praxe, řádně neodůvodnily, považuje soud námitku žalobce ohledně porušení ust. § 2 odst. 4 správního řádu za důvodnou.

Lze konstatovat, že rozhodnutí žalované, je mnohem chudší než rozhodnutí správního orgánu I. stupně a pouze se dovolává toho, že správní orgán I. stupně rozhodl správně a na základě úplně zjištěného skutkového stavu. Žalovaná prakticky žádným způsobem nepodepřela prvostupňové rozhodnutí, naopak zatížila své rozhodnutí dalšími, ne zcela srozumitelnými argumenty, které se víceméně opakují a tvrdí, že žalobce nedoložil splnění dalších podmínek, které ust. § 15a zák. o pobytu cizinců, aniž by tyto podmínky konkretizoval a podepřel svou argumentací, které podmínky a v jakém rozsahu a z jakých důvodů nebyly splněny. Takže v tomto směru ani rozhodnutí žalované, ač by mělo tvořit celek s rozhodnutím správního orgánu I. stupně nemohlo vést k tomu, aby soud mohl usuzovat o tom, že v dané věci byly aplikovány procesní a posléze i hmotněprávní předpisy tak, jak měly být, a i toto rozhodnutí žalované v podstatě podepřelo důvodnost jednotlivých žalobních tvrzení.

Napadené rozhodnutí, jakož i prvostupňové rozhodnutí, popř. řízení, která vydáním rozhodnutí předcházela, bylo zatíženo zásadními vadami. Z těchto důvodů soud shledal žalobu důvodnou, a proto přistoupil ke zrušení rozhodnutí žalované ve smyslu ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. a současně i rozhodnutí správního orgánu I. stupně ve smyslu ust. § 78 odst. 3 s. ř. s., pakliže bylo zatíženo stejnými procesními vadami a stejným nesprávným postupem nebo nesprávnou aplikací hmotněprávního ustanovení.

V dalším řízení bude možné vycházet z dosavadních závěrů správního orgánu prvního stupně, že žalobce není rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro nesplnění požadavků zákona č. 326/1999 Sb. plynoucích z ust. § 15a odst. 1, písm. a), b) c) a pro nesplnění požadavku definujícího osobu nezaopatřenou podle § 15a odst. 2 není ani rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1, písm. d). Při respektování speciální právní úpravy definující postavení *rodinného příslušníka občana Evropské unie* bude opětovně posouzena otázka, zda ustanovení zákona o pobytu cizinců týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie lze použít obdobně i na žalobce ve smyslu ust. § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Závěr, zda žalobce má s občanem Evropské unie, zde se svým vnukem J.H., trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a zda s ním žije ve společné domácnosti, bude podepřen podklady dokumentujícími stav věci způsobem nezakládajícím důvodné pochybnosti. Současně se správní orgán vypořádá se zásadou správního řízení zakotvenou v ust. § 2 odst. 4 spr. řádu a porovná rozhodovací praxi v obdobných případech, a to nejen ve věci rozhodnutí žalované ze dne 23.8. 2013, čj. MV-76938-5/SO/sen-2013, na kterou žalobce explicitně poukazuje.

VI. Náklady řízení

Rozhodnutí o nákladech řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., občanský soudní řád. Žalobci, který v řízení dosáhl procesního úspěchu, soud přiznal náhradu nákladů řízení ve výši **16.342,- Kč**. Tato náhrada je představována uhrazeným soudním poplatkem v úhrnné výši 4.000,- Kč a dále odměnou za právní zastoupení žalobce za tři úkony právní služby po 3.100,- Kč, tři režijní paušály po 300,- Kč (převzetí a příprava zastoupení, sepis a podání žaloby, účast na jednání ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a), d), g) a § 13 vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb) navýšenou o 21 % DPH.

Osobě na řízení zúčastněné nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť této osobě žádné náklady ve smyslu ust. § 60 odst. 5 s.ř.s. nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí,

proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni dne 27. července 2016

JUDr. Václav Roučka, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Helena Kovářiková